

תלמודו בידו

דף ו עמוד ב

א] לר' יהודה שסובר מדין מוקצה, האם המוכן למאכל אדם מוכן לכלבים, והאם המוכן לכלבים מוכן לאדם?

ב] ממתי אפרוח שנולד מותר באכילה?

ג] שחט תרנגולת ומצא בה ביצה, האם מותר לאכלה בַחֲלָב?

ד] ביקש לקנות ביצה של תרנגולת חיה, וקיבל ביצה שנמצאה במעי אמה לאחר השחיטה, האם זה מקח טעות?

א] מוכן לאדם: דבר שבבין השמשות עמד לאכילת אדם, כגון בהמה, אינו מוכן לכלבים. לכן אם מתה בהמה בשבת, אסור להאכיל את נבלתה לכלב.

מוכן לכלב: לאביו, אינו מוכן לאדם.

לרבה, מוכן לאדם. שדעתו של אדם (מערב יום טוב) על כל דבר שיהיה ראוי לו (כגון עובר במעי טריפה, שדעתו שאם יולד יאכלנו).

ב] חכמים: משיצא מעצמו מהביצה. אבל אסור לפתוח את הביצה ולשחוט את האפרוח. ר"א בן יעקב: משיפתחו עיניו. אבל קודם לכן אסור משום "השרץ השורץ על הארץ".

ג] חכמים: אם נגמר החלמון, מותר. ואף שעדיין מחוברת בגידים, ואין לה קליפה לבנה. ר' יעקב: אם היא עדיין מחוברת בגידים שלה, אסורה באכילה עם חלב.

ד] זהו מקח טעות. שסתם המבקש ביצים של תרנגולת חיה רוצה לגדל מהן אפרוחים, וביצה שנמצאה במעי אמה אינה ראויה לגדל אפרוחים.

אך אם פירש שרוצה ביצה זו כיון שהיא משובחת לאכילה, אין זה מקח טעות. מפני שביצה שלא נולדה טובה לאכילה. אך גובה את הפרש הדמים שביניהם.

- הבא לקנות ביצה שילדה תרנגולת מחמת זכר, וקיבל ביצה שנולדה על ידי שהתחממה מהקרע. זהו מקח טעות, כיון שאינה ראויה לגדל אפרוחים. אך אם ביקש ביצה לאכילה, המקח קיים, וגובה את הפרש הדמים שביניהם.